

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Економічний факультет

Кафедра теоретичної і прикладної економіки

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА ТОВАРІВ І ПОСЛУГ**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Експертна оцінка товарів і послуг
Викладач (-і)	Ціжма Юрій Іванович, доц., к.е.н., доц. теоретичної і прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380660764931
E-mail викладача	yurii.tsizhma@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktype.pnu.edu.ua/графік-проведення-консультацій/ .
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Експертна оцінка товарів і послуг – це процес визначення вартості товарів і послуг на дату оцінки враховуючи при цьому усі фактори, що можуть вплинути на їх ціну на даний момент, і в найближчий період і є результатом практичної діяльності суб'єкта експертної оціночної діяльності для цілей підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p> <p>Предмет вивчення дисципліни «Експертна оцінка товарів і послуг» – вартість товарів та послуг а також їх споживні властивості та показники якості, які визначають ефективність використання їх за призначенням, їх соціальне значення, практичну корисність, результативність тощо.</p> <p>Об'єкт дослідження експертної оцінка товарів і послуг в підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності – товари та послуги</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. Теоретичні основи експертної оцінки. Змістовий модуль 2. Експертна оцінка в торговельній діяльності та сфері послуг Змістовий модуль 3. Експертна оцінка нерухомого майна, земельних ділянок та бізнесу</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Експертна оцінка товарів і послуг» оволодіти теорією та методологією, а також набути практичних навичок щодо організації і проведення експертної оцінки товарів та послуг.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «Експертна оцінка товарів і послуг» є вивчення: є оволодіння теоретичними знаннями щодо основних засад експертної оцінки товарів і послуг; вивчення порядку, принципів і методів організації експертної оцінки товарів і послуг; отримання практичних навичок щодо оцінки товарів і послуг та виконання оцінювальних процедур.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є теоретична й практична підготовка студентів щодо організації робіт із забезпечення та проведення експертної оцінки товарів і послуг.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни «Експертна оцінка товарів і послуг» студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> основні засади теорії оцінювання; особливості визначення та використання видів вартості; концептуальні основи оцінки товарів та послуг, методична база експертної оцінки; організацію і технологію проведення експертної оцінки товарів; особливості проведення експертної оцінки окремих груп господарчих товарів; особливості проведення експертної оцінки антикваріату; принципи комплексної оцінки та експертної оцінки якості надання послуг; підходи і методи, які використовуються для оцінки нерухомості, земельних ділянок та 	

бізнесу як об'єкта торгівлі;
 особливості експертної оцінки бізнесу.
вміти:
 визначати фактори, що впливають на вартість об'єкта оцінки;
 здійснювати експертну оцінку послуг, товарів виробничого та споживчого призначення;
 здійснювати експертну оцінку нерухомості та земельних ділянок;
 проводити експертну оцінку вартості бізнесу.
 Після вивчення початкової дисципліни студент повинен оволодіти такими **комунікаціями:**
 здатність організовувати обстеження та дослідження об'єктів експертизи;
 здатність проведення експертної оцінки об'єктів експертизи.
 Вивчаючи навчальну дисципліну студент набуває **автономності та відповідальності**, що проявляється у наступному:
 здатність самостійно та неупереджено приймати рішення при проведенні експертної оцінки товарів і послуг;
 здатність до формування та оформлення об'єктивних і обґрунтованих висновків експерта в актах експертизи.

4. Компетентності

Інтегральна компетентність

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

5. Програмні результати навчання

ПРН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	28
семінарські заняття	32
самостійна робота	30

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"	4	обов'язковий

Тематика курсу						
Тема	кількість год.					
	Денна форма			Заочна форма		
	лек-ції	семіна-рські	самостій-на робота	лек-ції	семіна-рські	самостій-на робота
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи експертної оцінки.						
Тема 1. Основні засади професійної оціночної діяльності	2	2	2	-	2	7
Тема 2. Вартість як категорія оцінки, фактори та принципи оцінки	2	4	2	2	-	7
Тема 3. Організаційні основи експертної оцінки	2	2	2	-	-	7
Змістовий модуль 2. Експертна оцінка в торговельній діяльності та сфері послуг						
Тема 4. Експертна оцінка товарів виробничого та споживчого призначення	4	4	3	2	-	8
Тема 5. Експертна оцінка предметів антикваріату та колекціонування	4	4	2	2	2	7
Тема 6. Експертна оцінка наданих послуг	4	4	2	-	-	7
Змістовий модуль 3. Експертна оцінка нерухомого майна, земельних ділянок та бізнесу						
Тема 7. Експертна оцінка нерухомого майна як об'єкта торгівлі	2	4	3	-	-	8
Тема 8. Експертна оцінка земельних ділянок як об'єкта торгівлі	4	4	2	2	2	8
Тема 9. Експертна оцінка вартості бізнесу	4	4	2	-	-	7
Індивідуальне завдання	-	-	10	-	-	10
Усього годин	28	32	30	8	6	76
7. Система оцінювання курсу						
Загальна система оцінювання курсу	<p>Знання, при формі семестрового підсумкового контролю-екзамену, оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:</p> <p>«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>«добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та</p>					

	рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних																																				
	<p>знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;</p> <p>«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.</p>																																				
	<table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th colspan="3">Шкала оцінювання для екзамену</th> </tr> <tr> <th>університетська</th> <th>національна</th> <th>шкала ЄКТС</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>відмінно</td> <td>A</td> </tr> <tr> <td>80-89</td> <td rowspan="2">добре</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>70-79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60-69</td> <td rowspan="2">задовільно</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>50-59</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26-49</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>FX</td> </tr> <tr> <td>1-25</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td>F</td> </tr> </tbody> </table>					Шкала оцінювання для екзамену			університетська	національна	шкала ЄКТС	90 – 100	відмінно	A	80-89	добре	B	70-79	C	60-69	задовільно	D	50-59	E	26-49	незадовільно з можливістю повторного складання	FX	1-25	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F							
Шкала оцінювання для екзамену																																					
університетська	національна	шкала ЄКТС																																			
90 – 100	відмінно	A																																			
80-89	добре	B																																			
70-79		C																																			
60-69	задовільно	D																																			
50-59		E																																			
26-49	незадовільно з можливістю повторного складання	FX																																			
1-25	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F																																			
Система оцінювання курсу	<table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th colspan="4">Поточне тестування та самостійна робота</th> <th rowspan="3">Екзаменаційна робота (екзамен)</th> <th rowspan="3">Сума балів з навчальної дисципліни</th> </tr> <tr> <th colspan="2">Модуль 1</th> <th colspan="2">Модуль 2</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">Поточний контроль</th> <th rowspan="2">Контрольна робота</th> <th colspan="2">Самостійна робота</th> </tr> <tr> <th>Тестування</th> <th>Індивідуальна робота</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Теми 1-9</td> <td>Теми 1-9</td> <td>Теми 1-9</td> <td>Теми 1-9</td> <td rowspan="2">Теми 1-9</td> <td rowspan="2"></td> </tr> <tr> <td>20</td> <td>20</td> <td>5</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="text-align: center;">50</td> <td style="text-align: center;">50</td> <td style="text-align: center;">100</td> </tr> </tbody> </table>					Поточне тестування та самостійна робота				Екзаменаційна робота (екзамен)	Сума балів з навчальної дисципліни	Модуль 1		Модуль 2		Поточний контроль	Контрольна робота	Самостійна робота		Тестування	Індивідуальна робота	Теми 1-9	Теми 1-9	Теми 1-9	Теми 1-9	Теми 1-9		20	20	5	5	50				50	100
Поточне тестування та самостійна робота				Екзаменаційна робота (екзамен)	Сума балів з навчальної дисципліни																																
Модуль 1		Модуль 2																																			
Поточний контроль	Контрольна робота	Самостійна робота																																			
		Тестування	Індивідуальна робота																																		
Теми 1-9	Теми 1-9	Теми 1-9	Теми 1-9	Теми 1-9																																	
20	20	5	5																																		
50				50	100																																
Система поточного оцінювання знань студентів на семінарських заняттях	<p>Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті за виступ та виконання письмового завдання студентом. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання практичних завдань.</p> <p>В період дистанційного навчання заняття проходять за допомогою платформи Zoom та університетської системи дистанційного навчання.</p> <p>Критерії поточного оцінювання:</p> <p>«5» – в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.</p> <p>«4» – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.</p> <p>«3» – в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його</p>																																				

	<p>основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.</p> <p>«2» – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.</p> <p>Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати студенти під час практичних занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих) та множиться на коефіцієнт 4 - переводиться у 20 бальну шкалу.</p>
<p>Система оцінювання знань через проведення аудиторних письмових контрольних робіт</p>	<p>Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Підсумковий модульний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт .</p> <p>Передбачено виконання двох контрольних робіт, які проводиться в кінці 2 і 3 змістових модулів. Кожна контрольна робота оцінюється максимум 10 балів (20 балів).</p> <p>Контрольна робота включає такі види завдань :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичне завдання (2,5 бали) 2. Теоретичне завдання (2,5 бали) 3. Задача (3 бали) 4. Тестові завдання 4 тести (2 бали) <p>1. Виконання першого і другого теоретичного завдання потребує повної аналітичної і змістовної відповіді і оцінюється таким чином:</p> <p>2,1-2,5 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу.</p> <p>1,6-2 отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу.</p> <p>1,1-1,5 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки.</p> <p>0,6-1 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання.</p> <p>0,1-0,5 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми.</p> <p>2. Виконання третього завдання – задачі потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання для вирішення практичного завдання за належної якості викладу.</p> <p>2,4-3 балів отримують студенти, які повністю вирішили практичне завдання, або проаналізували і зробили конкретний висновок .</p> <p>1,7-2,3 балів отримують студенти, які правильно, але не повністю вирішили практичне завдання, або поверхово проаналізували і зробили конкретний висновок .</p> <p>1,0-1,6 балів отримують студенти, які правильно, але лише частково вирішили практичне завдання або частково проаналізували і зробили частково висновок .</p>

	<p>0,3-0,9 балів отримують студенти, які частково і поверхово вирішили практичне завдання та сформулювали висновок, допустивши неточності та помилки.</p> <p>3. Четверте завдання складається з 4 тестів і оцінюється від 0 до 2 балів (кожна вірна відповідь - 0,5 балів).</p> <p>Результат контрольної роботи округляється за математичним методом до цілого числа.</p> <p>В період карантину контрольна робота проходить в режимі тестування в системі дистанційного навчання (d-learn.pnu.edu.ua) 20 тестів по 0,5 бала (10 балів) (дві спроби – кращий результат).</p>
<p>Система оцінювання знань самостійної роботи студентів</p>	<p>Самостійна робота студентів:</p> <p>1. Тестування</p> <p>2. Індивідуальна робота</p> <p>Тестовий контроль: студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (d-learn.pnu.edu.ua) (дві спроби – кращий результат).</p> <p>Максимальна кількість балів за тестування становить 5 балів (20 тестів по 0,25 бали). Тестування проводиться в визначений період для контролю самостійної роботи.</p> <p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання (ІЗ).</p> <p>Максимальна кількість балів за ІЗ становить 5 балів.</p> <p>Контроль знань індивідуальної роботи проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Модульний контроль знань індивідуальної роботи студентів здійснюється через проведення письмових контрольних робіт або індивідуальних завдань.</p> <p>Здача індивідуальної роботи проводиться на семінарських заняттях та в період контролю самостійної роботи.</p> <p>Критерії контролю знань індивідуальної роботи студентів (за виконання письмової контрольної роботи або індивідуального завдання):</p> <p>5 балів - в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання.</p> <p>4 бали - достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.</p> <p>3 бали - в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.</p> <p>2 бали - не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.</p> <p>1 бал - частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей,</p>

	<p>допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.</p> <p>0 балів - не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.</p> <p>Індивідуальне завдання виконується в окремому зошиті або друкується на окремих аркушах.</p>
<p>Підсумковий семестровий контроль</p>	<p>Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється з дисципліни у формі екзамену. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 100 балів і переводиться у національну шкалу шкалу ЄКТС.</p> <p>Студент повинен набрати не менше 25 балів у сумі за три змістові модулі:</p> <p>М 1. Поточний контроль (1-20 балів).</p> <p>М 2. Контрольна робота (1-20 балів).</p> <p>М 3. Самостійна робота (1-10 балів).</p> <p>Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти в університеті.</p> <p>Якщо студент набрав менше 25 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою теоретичної і прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p> <p>Екзамен (максимум 50 балів) проводиться у комбінованій формі (письмова + усна компоненти).</p> <p>Структура екзаменаційного білета:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Письмова компонента (30 тестових питань у системі дистанційного навчання університету (d-learn.pnu.edu.ua) (максимум 30 балів). 2. Усна компонента включає одне теоретичне питання (максимум 10 балів) та одну задачу (максимум 10 балів). <p>В період карантину екзамен проходить в режимі тестування в системі дистанційного навчання (d-learn.pnu.edu.ua) 40 тестів по 1,25 бала (50 балів) (дві спроби – кращий результат).</p> <p>В умовах карантину ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми ZOOM.</p> <p>Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на екзамен, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.</p> <p>Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни:</p> <p>один раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.</p> <p>Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у встановлені терміни без поважної причини, відраховують з університету за академічну неуспішність або за його згодою направляють на повторне вивчення навчальної дисципліни (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).</p>

8. Політика курсу

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а н/б округляється.

9. Рекомендована література

Основна література:

1. Експертиза продовольчих товарів. Кредитно - модульний курс: навчальний посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2017. 248 с
2. Експертиза товарів [Електронний ресурс]: навчальний посібник. Електрон. дані. Х. : ХДУХТ, 2017.
3. Закон України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні" <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14> (дата звернення: 23.08.2020).
4. Методика проведення товарознавчої експертизи експертами торговопромислових палат в Україні: К.: ТПП України, 2010
5. Назаренко Л. О. Експертиза товарів: слайд-курс (Розділ „Експертиза продовольчих товарів”): навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2013. 312 с.
6. Назаренко Л.О. Експертиза товарів («Експертиза продовольчих товарів»): навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 312 с.
7. Національний стандарт N 1 "Загальні засади оцінки майна і майнових прав" <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF> (дата звернення: 25.08.2020).
8. Національний стандарт N 2 "Оцінка нерухомого майна" <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1442-2004-%D0%BF> (дата звернення: 24.08.2020).
9. Національний стандарт N 3 "Оцінка цілісних майнових комплексів" <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1655-2006-%D0%BF> (дата звернення: 25.08.2020).
10. Національний стандарт N 4 "Оцінка майнових прав інтелектуальної власності" <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1185-2007-%D0%BF> (дата звернення: 24.08.2020).
11. Оцінка бізнесу та нерухомості: навч. пос. / за заг. ред. проф. В.Р. Кучеренко; 2-ге видання. Одеса: Асторопринт, 2013. 235 с.
12. Петрова І. А., Петров С.О., Кричковська Л.В., В. Л. Дубоносов Загальні методи визначення якості та безпеки споживчих товарів : навч.-практ. посіб. Харків : ФОП Крамаренко Ю.М., 2017. 233 с.
13. Платонов Б.О. Основи оціночної діяльності : підручник. К. : НАКККіМ, 2013. 227 с.
14. Тіхосова Г.А., Вербицький О.М., Калінський. Є.О. Митний контроль та експертиза товарів : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 312 с.
15. Храпкінка В. В. Оцінка бізнесу: Навч. посіб. Київ, 2015. 320с.

Наочні матеріали

1. Ціжма Ю.І. Методичні рекомендації для проведення семінарських занять з дисципліни «Експертна оцінка товарів і послуг». Івано-Франківськ, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2020. 36 с.

Наукові публікації:

1. Актуальні проблеми теорії і практики експертизи товарів : *матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (4–5 квітня 2019 року)*. Полтава : ПУЕТ, 2019. 403 с.
2. Вівчар О. І. Функціональні аспекти витратного підходу до оцінки бізнесу в умовах забезпечення економічної безпеки. *Науковий журнал “Young and Smart”*. №. 3, 2016. С. 16 - 22.
3. Ціжма Ю.І., Ціжма О.А. Концептуальні підходи до формування джерел фінансування трудового потенціалу. *Вісник Прикарпатського університету. Економіка*. 2019. Вип. XIV. С.

227 - 227.

4. Чорнобаєв В.В. Проблеми та перспективи розвитку підприємницької діяльності на ринку предметів антикваріату та колекціонування. *Економічний вісник Національного гірничого університету*. 2018. № 3 (63). С. 40-52.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

1. Бібліотека ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: <http://lib.pnu.edu.ua> (дата звернення: 25.08.2020).
2. Законодавство України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>. (дата звернення: 24.08.2020).
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>. (дата звернення: 25.08.2020).
4. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого URL: <https://nlu.org.ua>. (дата звернення: 24.08.2020).
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 23.08.2020).
6. Офіційний сайт Експертної служби МВС України URL: <https://dndekc.mvs.gov.ua/>(дата звернення: 23.08.2020).
7. Офіційний сайт Київського науково-дослідного інституту судових експертиз URL: . (дата звернення: 24.08.2020).
8. Офіційний сайт Міністерства юстиції України URL: https://minjust.gov.ua/legal_expertise. (дата звернення: 25.08.2020).
9. Офіційний сайт Торгово-промислової палати України URL: <https://uccr.org.ua/services/appraisal> (дата звернення: 24.08.2020).
10. Реєстр методик проведення судових експертиз URL: <https://rmpse.minjust.gov.ua>. (дата звернення: 23.08.2020).

Викладач
к.е.н., доц.

Ціжма Ю.І.